

ZARJA

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Družinski Prijatelj“.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu Via dell'Acquedotto št. 91. (pritličje). Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi „Družinski Prijatelj“. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s prilogo je za vse leto naprej po pošti K 6.— za pol leta K 3.

Posamezne številke po 6 v. Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno peti vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno-hranilnični račun št. 64139.

Slavje slovenske krščansko - soc. zveze v Škofjeloki.

Minulo nedeljo je bil v Škofjeloki slovesen praznik krščanske misli in krščanskega dela v Sloveniji. Naša krščansko-socialna Zveza, ki družni sebi vsa nepolitična krščansko-socialna društva po slovenskih deželah, je imela svoj sjajen občni zbor in kazala na najlepši sad svojega dela, na mladinsko organizacijo. Kdor je videl v nedeljo te stotine brhkkih slovenskih mladeničev, organiziranih po mnogobrojnih izobraževalnih društvi, ta gleda sedaj gotovo z lepšo nado v bodočnost Slovenije.

Udeležba na Škofjeloki slavnosti je bila ogromna. Zaštopanih je bilo mnogo društev kranjskih, koroških, štajerskih, goriških in tržaških. — Škofja Loka je bila okrašena z zastavami in z mlaji. Nad telova liščem je bil napravljen lep slavolok z napisom: Bratom srčen pozdrav! — Pred vhodom v mesto je pričakovala izpreveda ogromna množica, na čelu ji okoliški župani. Prvi je došlece pozdravil mestni župnik škofjeloki duh. svetnik č. g. Avg. Šinkovec.

Dež. poslanec in župan g. Zabret pozdravlja došle goste kot dež. posl. okraja in v imenu navzočih županov in okoliških občin želeč zborovanju najlepšega uspeha.

Pod zgodovinskim mestnim grbom na glavnem trgu, ki je bil skoro premajhen za tolike množice, je sprejel goste mestni svet z županom Lenčekom. Na to je bila sv. maša, ki jo je pod milim nebom daroval kanonik Šiška. Po sv. maši pa se je vršilo v društvenem domu zborovanje. Govorili so na zborovanju predsednik S. K. S. Z. dr. Krek in drugi poročevalci iz raznih slovenskih pokrajin. O kršč.-soc. gibanju v Trstu in Istri je poročal urednik Cenčič. O posameznostih impozantnega shoda spregovorimo še prihodnjič. Kako je vplivala škofjeloka slavnost posebno na udeležence iz naših krajev, pričča posebno lepo dopis, ki smo ga prejeli od vrlih škedenjskih mladeničev. Pišejo nam:

„Ne gre nam iz spomina škofjeloko zborovanje slov. kršč. soc. zveze. Sedem mladeničev nas je bilo iz Škedenja, ki smo se divili impozantnemu nastopu velike množice in se naslajali ob krasno vspeli telovadbi 250 mladeničev. V naših mladih srcih se je vnel ogenj najčistejših idealov

LISTEK

Številka 79.

(Iz hrvatskega prevel Starogorski.)

V šolah se uči človek vsakovrstnih reči, ktere potem lahko rabi v življenju, ali ženiti se človek ne uči v šoli. In tudi v tem se mora imeti malo vaje, da ne pride pozneje do kakšnih neprilik.

Gospodu Franu Naraniču bi gotovo ne bila škodovala taka mala vaja. Pa on je čakal, dokler ni dobil pleše na glavi in radi tega mu je to delalo sitnosti.

Krojač in čevljar, klobučar in rokovičar pomagajo složno debelemu snubaču, da bi bil kolikor mogoče lep in lasar je napravil lase, ki so morali očarati srce in dušo.

Ko je teh šest umetnikov gospoda Naraniča tako krasno okinčalo in priredilo za poroko, se odstranijo, da ga ne motijo v tem svečanem trenutku.

Bilo je ob štirih. Za jedno uro bi se moral začeti najsrečnejši in najboljši del njegovega življenja. — Zadovoljno se je ogledoval v velikem salonskem zrcalu.

Cilinder, bele rokavice, bela kravata in potem ta prekrasni šopek cvetlic. Naranič, Naranič, zakaj

in želj za vse lepo in dobro. Dal Bog, da bi se tudi mi škedenjski mladeniči mogli kmalu postaviti v lepih telovadnih uniformah.

Nekateri pri nas prav pridno nagovarjajo delavce v železnicah, da bi izstopili iz društva, a ne morejo ničesar doseči. Oni bi radi, da bi delavci rajši popivali in nosili svoj krvavo zasluženi denar oštirjem, namesto da bi se razvedrili s pošteni berilom in predavanjem. Pustite lepo pri miru delavce, ki imajo svojo pamet in ne marajo misliti tako, kakor bi nekateri hoteli vzkazati“.

Politične vesti.

TURČIJA JE DOBILA USTAVO.

Upori mladoturških vojni čet v Macedoniji so trajali komaj tri tedne, pa so že dosegli zaželjeni uspeh. Mladoturki se niso borili proti sultanu, ampak proti absolutizmu za ustavo. Ko je videl sultan, da se vojaški upori vedno bolj širijo, se je po dolgem premišljevanju vendar udal, da dobi Turčija ustavo, kakoršna je bila določena že leta 1876. —

Velika sprememba se torej izvrši v turškem cesarstvu. Sultan ne bo več sam absoluten vladar, ampak vladal bo skupaj z zastopniki ljudstva. — Zastopstvo bo obstajalo iz senata, ki ga imenuje vlada, in iz poslancev, ki jih izvoli ljudstvo. Na sto tisoč prebivalcev pride en poslanec. Sultan je že prisegel na ustavo. Po turškem vlada veliko veselje, vse pozdravlja sultana in svobodo. Evropske velesile so sedaj v nemali zadregi, ker so se stvari zasukale drugače, kakor so pričakovali diplomati.

Grozen umor v Rojanu.

Zadnji čas smo se sicer žal navadili slišati o pobojih, umorih in roparskih napadih, vendar nas je vse zelo pretresla vest o groznem umoru, ki se je moral izvršiti v Rojanu najbrž v soboto predpoldne.

V pondeljek ob 6. zjutraj je težak Viktor Lakovič, ko je ribaril sepije v bližini pomola sv. Karla, nasproti Lloydove palače, zapazil zavitek, ki je o njem mislil, da je padel kaki Koprčanki v vodo, kajti tam se ustavljajo koprski parniki. Potegnil ga je iz vode. Groza! Iz zavitka, obdanega

se nisi za to že prej odločil, kako si mogel toliko let živeti tako samotno.

Ko se nagleda, samega sebe, pogleda po sobi na svoje pohištvo.

„Ostanite z Bogom, mili prostori“, je ganljivo vzkliknil, „med vami sem stanoval toliko let, a sedaj z Bogom! Moramo se ločiti, ker grem s svojo novo soprogo v lepšo hišo“.

V tem zadovoljnem premišljevanju ga obišče pismonoša, oddavši mu brzojavno čestitko od nekega prijatelja. Srečni zaročnik odpre svojo darljivo roko, da obdari pismonošo. A ta trdovratnež zahteva še osem vinarjev in podpis gospoda Naraniča.

In tako se mora desnica v beli rokavici lotiti peresa.

V tem slučaju je bilo vsekako hudo, da se je gospod Naranič moral lotiti peresa, ker prav v istem hipu, ko le hotel pod svoj lepi podpis še postaviti nekoliko črtic, se dogodi, da je stal črninik na potu in se prevrnil.

Ker pa je črnilo od starih časov sem zelo hudobno, poškopri kot sneg bele zaročnikove rokavice.

„Tristo gromov“, vikne besno Naranič nad pismonošo, „kaj naj napravim sedaj? Za eno uro bo poroka, a jaz nimam rokavic!“

„E“, odgovori premeteni pismonoša, „pa jih

s papirjem in obrisačo, priteče strjena kri. Lakovič pokliče redarja. V tem pride redarski pristav Kreiner, ki da zveženj razvezati. V rumenem papirju je bila zavita glava kake 30 let stare ženske s kratkimi lasmi. Okrog papirja je bila ovita kopaliska obrisača, vse pa zvezano z železno žico in pritrjeno na težak kamen. Policijski uradnik je dal žalostno najdenino prepeljati v mrtvašnico pri sv. Justu ter poklicati sodnika in sodnega zdravnika ki je dognal, da je bila glava odrezana od mrtvega trupla in da je ležala kakih 36 ur v morju. — Glavo so takoj fotografirali v več položajih. To je bilo potrebno, ker se je ista začela vsled zraka in vročine kmalu spreminjati in upadati. Glas o zločinu se je raznesel kakor blisk po mestu, in je prišlo mnogo ljudi gledat žrtev, ne da bi je prepoznali.

Morilec je hotel svoje grdo dejanje skriti tako, da mu ne bi mogel priti nihče na sled. Zato je truplo svoje žrtve razkosal in nameraval po kosih spraviti v morje. Bog pa tega ni prepustil. Le prav mala nepredvidnost od strani morilca je omogočila policiji, da ga je hitro primila v roke. Papir, v katerem je bila zavita glava, je bil debel papir za omote. Policijski uslužbenci, ki so preiskali omot, so našli na papirju dva naslova, raztrgana in premočena ter poštni pečat. Najprej je bilo zgoraj čitati črke „BOSW“, a spodaj pa kot naslov naročnika črke „Herrn FÖDR“. Poštni pečat se je glasil na ime Dunaj z datumom.

Policijski uslužbenci so takoj sodili, da je morala neka dunajska tvrdka poslati v omenjenem papirju, v katerem je bila zavita glava, kako stvar, so pregledali dunajski imenik trgovskih tvrdk in takoj so doznali, da se nahaja v I. dunajskem okraju Wollzeile 1, protokolirana trgovina z muzikalijami: Bosworth & Co. V. Kratochwill' Nachf.

Na to so takoj telefonirali na Dunaj policijski oblastniji, naj poizve pri omenjeni tvrdki, komu da je dne označenega na pečatu, poslala blago. Ime naročnika, da začenja pa z: Födr. Tako je policija doznala polni naslov: Julij Födran pl. Födransperg bivajoč v Rojanu h. št. 272 (nad župniščem). Na podlagi tega proizvedovanja je policija v pondeljek okoli 6. ure zvečer obdala omenjeno hišo in aretirala Födrana, ki se je kmalu zatem vrnil domov. Ko so ga vklenili, je prebledel, a ostal navidezno miren. Preiskali so hišo in našli razsekano truplo; noge, potem trebuh in pa oprsje v treh kosih in roke. Vsak kos je bil zavit

namočite sedaj cele v črnilo, da bodo črne. Pisane niso v modi“.

Prava sreča, da je potrdilo bilo podpisano, ker gospod Naranič je kazal dovolj dobre volje, da pismonošo vrže skozi vrata.

Pismonoša se zmuze iz sobe, a gospod Naranič je kričal nad svojim pohištvo in štirimi zidovi, na koje je imel malo poprej tako ganljiv govor.

Počasi postane mirnejši in se naposled odloči, da sname pikasto rokavico. To ga je tako zmučilo, da se je ves potil. Da se nekoliko ohladi, vzame cilinder raz glavo.

Njegove nežne roke so bile zdaj pripravljene, da nataknejo druge rokavice, ako bi bile le pri roki.

V tej bedi se pojavi na srečo pred vrati dvo-vprezna kočija, katero je gospod Naranič naročil, da ga popelje v naročaj sreči.

Ko zagleda kočijo, pograbi šopek rož in plane v kočijo. To je bilo kot blisk gotovo.

Hvalevredni običaj gospoda sina je bil, da je rad delal po vzgladu svojega očeta in spoštoval njegove prijatelje. In tako je nekoč pokojni oče gospoda Naraniča se najrajši vozil s kočijažem št. 79; ta številka mu je tudi pomagala do bogastva. A kočijaža so tlačila že leta starosti in tudi oglušil je že zelo.

„Lovska ulica“, vikne gospod Naranič kočij-

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Novo narodno podjetje

prvega odlikovanega elektrofotografskega ateljeja

A. Jerkič Via delle Poste 10.

Slikanje izključno pri čarobni električni razsvetljavi ob vsakem vremenu tudi zvečer.

Svetovna novost!

Svetko Stanibal Škerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi pošne pošiljatve od 5 K. naprej.

Posebno se priporoča č. duhovščini.

Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore preustrojilo v najnovšem sloju.

Ima na razpolago veliko dvorano v pritličju najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krstve poroke in društvene sestanke.

Toči domače vino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnštvo.

Josip Rože

Trst - mizarski mojster - Trst

Via Giulia. — Telefon šte. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

ZALOGA

likerjev v sodčkih in buteljkah

JAKOB PERHAR

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor

vsakovrstnih najfinjših in starih vin v buteljkah.

Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Prodajalna

katol. tisk. društva

ulica delle Poste 9.

ima v zalogi

voščene sveče

iz tovarne

Jerneja Kopača v Gorici.

Kdor hoče imeti lepo in ceno vezane knjige naj se potruži v knjigoveznico

Antona Biecher,

(naslednik L. Paganija)

Trst, ulica Madonna del Mare 6.

Izvršujejo se preproste kakor tudi najfinjše vezave knjig. — poročila se proč. duhovščini

Kupite čevlje

— pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, — z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Novo pogrebno podjetje

ulica Vincenzo Belini st. 13. (nasproti cerkve sv. Ant. Nov.)

Na razpolago so novi bogato okrašeni mrtvaški vozovi. Bogata zaloga najrazličnejših mrtvaških potrebščin. V zalogi so voščene sveče in krasni venci.

Sprejema se sprevide za mesto, okolico in tudi za prepeljavo v druge kraje in druge dežele.

Cene zelo zmerno.

Telefon 14-02.

Učni zavod za deklice, šolske sestre v Trstu, via P. Besenghi 6.

Izvrstna lega, krasen razgled na morje in okolico, čist zrak, vrt, novo moderno opravljeno poslopje, električna razsvetljava, kopališče, telovadnica.

V. š. l. 1908-9 se otvori poleg ljudske šole in trgovskega tečaja I. in III. raz. dekliškega liceja z nemškimi učnim jezikom in slovenskim in italijanskim tečajem in gospodinjska šola. Hrana in stanovanje mesečno K 60; za gojenke, ki so samo čez dan v zavodu K 24. Šolnina: za ljudsko šolo in trgovski tečaj po K 10, licej K 10, gospodinjska šola K 20.

Vpisovanje se začne 1. julija.

V malo dneh izide v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 6, krasno opremljena

jubilejna Družinska Pratika za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

Letošnja „Pratika“ bo presegala po svoji krasni opremi in zbrani vsebini vse dosedanje izdaje, ker bo imela poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: Lurške Matere božje, jubilarov papeža Pija X. in cesarja Franca Jožefa I. ter izložbo „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani.

Katol. slov. ljudstvo! Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahtevajte pri trgovcih „Družinsko Pratico“ in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le našo pratiko!

Glavno zalogo imajo: „Katol. Bukvarna“, Prodajalna „Katol. tiskovnega društva“ in nekateri večji trgovci v Ljubljani ter prodajalna tiskovnega društva v Trstu, ulica del e Poste 9.

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom. 17. vinarjev izvod, nad 100 kom.

pa po 16 vinarjev.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od neudov in jih obrestuje po

4 1/2 %

Davke plača hranilnica sama. Za varnost vlog jamčijo udje

(350) z vsem svojim premoženjem v znesku približno tri milijone kron.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustmenem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vplaga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.